

Izhaja poljubno najmanj štirikrat na leto. Posamezne številke 15 vinarjev. V „Zvezi“ združena gasilna društva dobivajo „Gasilca“ brezplačno. Urednik FRAN BARLE v Ljubljani.

GASILEC

Cene enkratnim oglasom.
cela stran 37 kron 60 vin.,
1/2 strani 18 kron 80 vin.,
1/4 strani 9 kron 40 vin.,
1/8 strani 4 kron 70 vin.
Pri večkratnem oglašanju
:: primeren popust. ::

GLASILO „JUGOSLOVANSKE GASILSKE ZVEZE LJUBLJANA“.

V Ljubljani, dne 10. julija 1919.

Na plan!

(Janko Hojan.)

Na plan, tovariš, drug moj mili!
za plug se k nam le urno vstopi,
podaj desnico skupni sili —
orjimo na ledini topi!

Naš cilj je lep, namen krasan —
zrahljati, oploditi rušo,
na njej vsaditi gaj hladan —
nesrečniku tešiti dušo.

In vso prostrano nam ledino
pokrije naj hladilni gaj,
naj viri polnijo praznino
in nam jo spremenijo v raj!

Za plug, tovariš! hajd na delo!
ne plaši se težav, ne stoj!
Zorali bomo puščo celo,
le vsak daruje trud naj svoj!

Predsedstvene vesti.

Kraljeva zahvala.

Na udanostno izjavo, ki jo je občni zbor »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana« odposlal dne 1. junija 1919 Njegovemu Veličanstvu kralju Petru I. in Njegovi kraljevski Visokosti prestolonasledniku Aleksandru, je dne 6. junija 1919 dospela iz Beograda naslednja brzojavka: »Jugoslovanskoj gasilskoj svezi iskrena hvala na pozdravu. Kabinet Njegovega Veličanstva kralja. Službeno: Aleksander.«

Predsedstvo.

Potrjena pravila.

Policijsko ravnateljstvo v Ljubljani je sporočilo s dopisom z dne 10. junija 1919, št. 870, predsedstvu »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana«, da je prijavo novih pravil za »Jugoslovansko gasilsko zvezo Ljubljana« vzelo na znanje.

Predsedstvo.

Izdaja »Gasilca«.

Na občnem zboru »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana« je bil določen šestčlenski literarni odsek, katerega naloga bo skrbeti za redno izdajo »Gasilca«. Odsek je določen, toda finančne razmere še niso urejene. In to je važno prašanje, katero bo literarnemu odseku najprvo rešiti. Kaj nam pomaga, če običimo sredi pota. Iz tega razloga smo se odločili današnjo izdajo »Gasilca« razposlati na doslejni način.

Velike važnosti je, da dobi vsak gasilec naš list v roko in da se seznanj z njegovo vsebino. Zategadelj priporočamo gasilnim društvom, da »Gasilca«, dokler ga ni

mogoče razpošiljati v večjem številu, pri prvem društvenem sestanku prečitajo članom, vsaj odstavke, ki zanimajo vsakega gasilca.

Uredništvo.

Gasilska oprava in orodje.

Predsedstvu dohajajo dan na dan vprašanja, kje bi bilo dobiti dandanes nove in stare cevi, spojke, brizgalnice, pripravo za krpanje cevi itd.

Na napravo nove oprave dandanes ne moremo misliti, pomagati moramo drug drugemu s starimi stvarmi. Društva, ki imajo na razpolago kakršnokoli gasilsko opravo, naj to naznanijo predsedstvu Zveze, da se objavi v »Gasilcu«. Na razpolago imamo: a) Več metrov starih še vedno rabljivih cevi pri Ljubljanskem gasilnem društvu; cena po dogovoru; b) snemalno brizgalnico, v dobrem stanju, popolnoma rabljiva, pri gasilnem društvu v Spodnji Šiški; cena po dogovoru.

Priprave za krpanje cevi dandanes ni dobiti nikjer. So pa menda društva, ki so svoje cevi popravila sama s svojimi ljudmi. Kjer se je krpanje z domačimi močmi in sredstvi obneslo, prosimo poročila, da tudi drugod priporočimo ta način krpanja.

Predsedstvo.

Korotanskim gasilnim društvom.

Gasilnim društvom iz velikovškega okraja smo tik pred zasedbo po Nemcih poslali vabila, da se pridružijo Jugoslovanski gasilski zvezi Ljubljana. Zasedba je preprečila naše načrte. Ker so razmere na južni Koroški vsaj za silo urejene, vabimo koroška gasilna društva, da prijavijo svoj pristop k Jugoslovanski gasilski zvezi Ljubljana. Ko se pojavi zadostno ali pa vsaj primerno število gasilnih društev, jih razdelimo po gasilskih župah, dotle pa ostanejo v direktnem stiku z Zvezo.

Pravila in druge pripomočke ima zvezno predsedstvo na razpolago. Naj ne bo nobenega gasilnega društva na Koroškem, ki bi se ne pridružilo Zvezi.

Predsedstvo.

Občni zbor

»Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana.«

Prvi občni zbor »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana«, katerega je zavedno slovensko gasilstvo z napestostjo pričakovalo, se je vršil dne 1. junija 1919 ob 10. uri v veliki dvorani »Mestnega doma« v Ljubljani.

Navzočih je bilo 121 odposlancev. Občni zbor se je pod vodstvom tov. Barleta vršil po nastopnem redu.

1. Nagovor načelnika provizornega odbora.

Predsednik provizornega odbora tov. Barle otvori občni zbor ter imenuje zapisnikarjem tov. Koleča in oarovateljem zapisnika tov. Rakošeta in Merherja. Pozdravi vse navzoče tovariše, zlasti pa one, ki so iz daljnih krajev dospeli v Ljubljano. Spominja se tovarišev, ki niso dospeli, temveč spiyo večno spanje na bojnih poljanah. V znak vsem padlim gasilcem se dvignejo vsi zborovalci raz sedežev. Nadalje v kratkih potezih nariše zgodovino zjedinenja vsega slovenskega gasilstva, poroča o delovanju provizornega odbora, ki je imel 2 seji in o delovanju odseka za napravo novih pravil, ki je imel 6 sej.

Tov. Cerer se v imenu gasilstva zahvali tov. Barletu za njegov trud in njegovo delo ter mu vzklikne: »Naj živi!« kar se vzame s soglasnim pritrjevanjem na znanje.

Tov. Slapšak predlaga, da se odpošlje njegovi Visokosti regentu Aleksandru vdanostno brzojavko sledeče vsebine: »Jugoslovanska gasilska zveza za Slovenijo si usoja povodom prvega zborovanja v svobodni državi SHS dne 1. junija 1919 polagati pred najvišji prestol Vašemu Visočanstvu za prisego neomajane zvestobe, vdanosti in ljubezni. Živel naš narodni kralj Peter I., naš miljenec regent Aleksander in vsa prejasna rodbina Karadjordjevičev!« Soglasno sprejeto.

2. Likvidacija doslejnih gasilskih zvez.

a) Tov. Koleča poroča o blagajničnem stanju »Slovenske deželne zveze prostovoljnih gasilnih društev na Kranjskem.« Zveza ima v podpornem skladu 7794 K 81 v., v zvezni blagajni pa 1298 K 60 v. To in pa inventar naj se izroči Zvezi. Sprejeto.

b) Tov. Lavtižar poroča o blagajničnem stanju »Kranjske deželne gasilske zveze.« Zveza ima 168 K 25 v. v gotovini, 2000 K v vojnem posojilu in 188 K 26 v. v poštni hranilnici. To in pa ves inventar, ki se cenil na 1000 K in je v rokah tov. Slapšaka in poročevalca, naj se izroči Zvezi. Sprejeto.

c) Tov. Pristovšek poroča o blagajničnem stanju »Zveze prostovoljnih požarnih bramb za Sp. Štajersko.« Zveza ima 343 K v gotovini, kar naj se izroči Zvezi. Sprejeto.

Predsednik pozove poročevalce, da oddajo blagajne, račune in inventarje odboru, ki se danes izvoli.

3. Poročilo provizornega odbora.

a) Tov. Lavtižar poroča o novih pravilih za »Jugoslovansko gasilsko zvezo Ljubljana.« Odsek za napravo novih pravil se je v 6 sejah, provizorni odbor pa v 2 sejah bavil z novimi pravili. Na to prečita nova pravila za Jugoslovansko gasilsko zvezo Ljubljana in za Gasilske župe združene v Zvezi. Tov. Pleničar predlaga, da se pravila sprejmejo brez debate. Soglasno sprejeto.

b) Tov. Turk poroča o novih enotnih pravilih za vsa v »Jugoslovanski gasilski zvezi Ljubljana« združena gasilna društva. Prečita pravila. Tov. Toman predlaga, da se tudi ta pravila sprejmejo brez debate. Soglasno sprejeto.

c) Tov. Koleča poroča o novih pravilih za podporni sklad »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana.« Prečita pravila, ki so bila soglasno in brez razgovora sprejeta.

4. Volitev v zmyslu novih pravil.

a) Na predlog tov. Turka je bil za starosto »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana« z vzklikom in soglasno izvoljen tov. Fran Barle iz Ljubljane. Po listkih je bil izvoljen odbor, ki se je takoj konstituiral takole:

1. podstarosta: Dr. Rihard Bergmann iz Žalca;
2. podstarosta: Josip Turk iz Ljubljane;

odborniki:

Hojan Janko iz Ljubljane,
Juvan Fran iz Ljubljane,
Koleča Ivan iz Ljubljane,
Kramar Ivan iz Trbovlj,
Merher Ignacij iz Dolenje vasi,
Pristovšek Fran iz Žalca,
Rakoše Ivan iz Straže,
Slapšak Julij iz Radovljice,

namestniki odbornikov:

Rus Ivan iz Bleda,
Bučar Lavoslav iz Kostanjevice,
Sajovic Janko iz Kranja,
Finžgar Ivan iz Brezovice,
Arhar Josip iz Vižmarij.

b) Za pregledovalce računov so bili izvoljeni:

Hojan Janko iz Ljubljane,
Rojina Ivan iz Ljubljane (Šiška),
Ahlin Vinko iz Ježice.

c) Tov. Hojan poroča, da nam bo v zmyslu danes sprejetih novih pravil za Jugoslovansko gasilsko zvezo Ljubljano določiti odseke. Predlaga, da se določi:

1. — šestčlenski tehnični odsek,
2. — šestčlenski literarni odsek,
3. — začasni organizacijski odsek za bivšo Spod. Štajersko.

Sestava organizacijskega odseka za Spod. Štajersko se poveri tov. dr. Bergmannu. Sprejeto.

5. Poročilo o razvrstitvi gasilnih društev v župe.

a) Tov. dr. Bergmann poroča, da so gasilna društva iz bivše Štajerske uvrščena v 6 gasilskih žup, in sicer v brežiško, ljutomersko, mozirsko, ormoško, ptujsko in žalsko. Predlaga, da se uvrstitev odobri. Sprejeto.

Tovariš Lavtižar poroča, da so gasilna društva iz bivše Kranjske uvrščena, z vseto gasilsko župo postojniško in logaško, v 12 gasilskih žup, in sicer izžansko, ljubljansko, logaško, kamniško, kostanjeviško, kranjsko, litijsko, novomeško, postojniško, radovljiško, ribniško, škofjeloško. Predlaga, da se uvrstitev odobri. Sprejeto.

6. Poročilo o glasilu Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana. Tov. Slapšak povdarja potrebo strokovne naobrazbe vsakega gasilca. Za to je treba strokovnega lista in predlaga:

- a) Izdaja naj se mesečnik, oblika naj bo priročna.
- b) List naj dobi vsak gasilec.
- c) Glasilo Zveze dobivajo redni člani brezplačno; glasilo se plačuje iz gasilskega sklada in pa članarine.
- č) Glasilo se imenuje: »Gasilec«, strokovni list »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana«. Sprejeto.

7. Poročilo o prošnjah za prispevek iz deželnostražnega sklada. Tovariš Lavtižar poroča, da se je provizorni odbor pri nasvetu o razdelitvi sklada postavil na stališče minimuma in maksimuma. Za kočevska in pa za gasilna društva v zasedenem ozemlju je predlagal primerno rezervo. Se vzame na znanje.

8. Samostalni predlogi.

a) Tov. Koleča poroča, da je oblastveno dovoljen le ene vrste kroj, to je kroj, katerega nosi večina gasilnih društev. Vojaška oblast je prepovedala vse znake, ki so slični vojaškemu znakom. Treba je, da dobimo pravi slovenski kroj in sicer jugoslovanski tip. Za to je treba pritegniti strokovnjake, da nasvetujejo. Predlaga, da se ureditev kroja preloži. Sprejeto.

b) Tov. Barle poroča, da so vsi gasilski vežbovniki do malega pošli. Ker je enako poveljevanje ena najvaž-

nejših zadev, katere se bo z vso resnostjo poprijeti vsem gasilnim društvom, predlaga, da se čimprej izda priročni vežbovnik za slovensko gasilstvo, ki mora biti napravljen na podlagi »Redovnih vaj« iz leta 1906 in pa na podlagi »Vaj z orodjem«, ki so objavljene v »Gasilcih« z dne 29. decembra 1917, 30. junija 1918, 20. novembra 1918 in 22. aprila 1919. Sprejeto.

c) Tov. Slapšak poroča, da je v dosego najvišje stopnje popolnosti gasilnim društvom treba vaj in zopet vaj. Zaradi napredka in zaradi enotnosti je treba vadiateljskih tečajev in zategadelj predlaga:

1. Vaditeljski tečaji naj se takoj uvedejo, kakor hitro nastopijo normalne razmere.

2. Interesenta sta Zveza in enote (gasilna društva) zato naj oba prispevata k stroškom; kako, odloči Zvezni odbor.

3. Vsako gasilno društvo pošlje v tečaj 2 člana na skupne stroške; na svoje stroške smejo prihajati tudi drugi člani, ako je sprejem mogoč in število priglašencev ni preveliko.

4. Tečaj traja 3—4 dni.

5. Poučuje se:

- a) Organizacija gasilstva,
- b) ustroj gasilskih priprav,
- c) oskrba orodja in razpostavitvev v shrambi,
- č) postopanje pri požarih,
- d) higijena (zdravilstvo), prva pomoč.

Vadi se:

- a) Redovne vaje,
- b) redne vaje na orodju in z orodjem,
- c) vaje z lestvami, reševalnim orodjem, brizgalnico,
- č) skupne vaje v oddelku, suhe in mokre.

6. Obiskovalec dobi spričevalo (obiskovalno).

7. Nadzoruje tečaj — Zvezni odbor.

8. Tečaji se vrše v Ljubljani.

9. Učno osebje določi in preskrbi Zvezni odbor. Sprejeto.

č) Tov. Turk poroča, da je treba v doglednem času napraviti poslovne rede in predlaga, da se napravi:

1. poslovni red za gasilna društva,
2. poslovni red za gasilske župe in
3. poslovni red za Zvezo.

Sprejeto.

d) Tov. Pristovšek utemeljuje potrebo članarine Zvezi in Župam ter predlaga, da se za vsakega gasilca določi 1 K 50 v letne članarine, od katere naj dobe, po razmerju vplačane članarine, Župe 2 tretjini, Zveza 1 tretjino.

Po vsestranskem razmotrivanju se predlog sprejme z dodatkom, da se članarina odračuni po možnosti pri razdeljevanju podnor iz gasilskega sklada.

e) Tov. Turk poroča, da ima Ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo prihodnje leto petdesetletnico svojega obstoja, katero hoče praznovati na slovesen način. Zategadelj predlaga, da se prihodnje zborovanje Gasilskega sveta Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana vrši v Ljubljani in da se program napravi sporazumno z Ljubljanskim prostovoljnim gasilnim in reševalnim društvom.

Sprejeto.

9. Raznoterosti. Tov. dr. Bergmann nasvetuje, da gasilstvo pri svojih zborovanjih in pri svojih sestankih opušča vse titulature in da se na mesto »gospoda« uvede nazivanje »tovariš«. Nasvetu se soglasno pritrdi.

Po kratkem razmotrivanju nekaterih internih zadev tov. predsednik apelujoč na skupno in neumorno delo ob 14. uri zaključil občni zbor.

Zborovalci so si v bratski slogi stisnili roke ter so se razšli v prijetni zavesti, da so napravili na polju gasilstva mogočen korak v bodočnost.

Konstituiranje odbora in odsekov.

Takoj po občnem zboru Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana se je sestel novoizvoljeni odbor, da se konstituira v zmislu pravil in določi predsedstvo ter sestavi odseke. Konstituirani odbor objavljamo v poročilu o občnem zboru, odseki in predsedstvo pa so se sestavili nastopno:

A. Predsedstvo:

Barle Fran iz Ljubljane kot starosta,
Dr. Bergmann Rihard iz Žalca kot 1. podstarosta,
Turk Josip iz Ljubljane kot 2. podstarosta,
Koleša Ivan iz Ljubljane kot tajnik,
Hojan Janko iz Ljubljane kot tajnikov namestnik,
Slapšak Julij iz Radovljice kot urednik »Gasilca«,
Juvan Fran iz Ljubljane kot odbornik.

B. Tehnični odsek:

Turk Josip iz Ljubljane kot načelnik,
Hojan Janko iz Ljubljane kot zapisnikar,
Kramar Ivan iz Trbovelj kot prisednik,
Rakoše Ivan iz Straže kot prisednik,
Sajovic Janko iz Kranja kot prisednik,
Arhar Josip iz Vižmarij kot prisednik.

C. Literarni odsek:

Slapšak Julij iz Radovljice kot načelnik,
Koleša Ivan iz Ljubljane kot zapisnikar,
Hojan Janko iz Ljubljane kot prisednik,
Pristovšek Fran iz Žalca kot prisednik,
Lavtižar Fran iz Ljubljane kot prisednik,
Mikuž Zdravko iz Šmarja kot prisednik.

Enotna pravila gasilnih društev.

Občni zbor Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana je na svojem občnem zboru sprejel enotna pravila za vsa v Jugoslovanski gasilski zvezi Ljubljana združena gasilna društva in odredil, da vsa gasilna društva na prvem svojem občnem zboru sprejmo nova pravila, vsaj pa do prihodnjega zborovanja Gasilskega sveta, ki se bo vršil leta 1920 sredi poletja v Ljubljani. Predsedstvo je dalo pravila v tisk ter so v obliki knjižice pri predsedstvu na razpolago — proti povrnitvi tiskovnih in poštnih stroškov. Cena 50 v, poština 10 v.

Pravila se glase:

Pravila

Prostovoljnega gasilnega društva

V

(Enotna pravila za gasilna društva združena v »Jugoslovanski gasilski zvezi Ljubljana«, sprejeta v Gasilskem svetu dne 1. junija 1919.)

§ 1.

Ime in sedež.

Društvo se zove: »Prostovoljno gasilno društvo v (na)

Sedež društva je tam, kjer ima načelnik društva svoje stalno bivališče.

§ 2.

Namen.

Namen društva je:

a) opravljati gasilsko in reševalno službo najprej v domačem kraju, potem pa tudi izven meja politične občine, kjerkoli in kadarkoli kličejo glasovi ali znamenja na pomoč;

b) skrbeti za strokovno izobrazbo svojih članov, krepiti njih delovno ljubezen do bližnjega ter jih navajati k vedno večji varčnosti in zmernosti;

c) gojiti domovinska čustva do mile domovine.

§ 3.

Sredstva.

V dosego tega namena:

a) izroči društvu občinski zastop v vse potrebne gasilne priprave in delavno obleko za gasilce;

b) društvo prireja vaje z orodjem ali brez orodja, samo ali ob ugodnih prilikah po prejšnjem medsebojnem dogovoru skupno z več sosednimi gasilnimi društvi ter se tako uri nastopati ob nesrečah ali samostojno ali pa v zvezi z več gasilnimi društvi pod skupnim vodstvom, ako le mogoče gasilske župe, ki je ustanovljena v okrajih po terenskih in prometnih razmerah;

c) pristopi društvo v svrhu strokovnega nadzorovanja kot član k „Jugoslovanski gasilski zvezi Ljubljana“. Izstop iz navedene gasilske zveze je dopusten le vsled sklepa občnega zbora, kateremu pa mora pritrditi županstvo in ga odobriti deželna vlada. Vsaka izprememba te določbe pravil je neveljavna. Kot član Zveze je društvo s tem organizirano v gasilski župi

č) prireja poučna predavanja, od časa do časa pomembne slavnosti ter zbira denarna sredstva (članarino ustanovnikov in podpornih udov, darila, volila i. t. d.);

d) vzdržuje društveno imovino in inventar, ki služi zgolj in neprestano le gasilskim in varstvenim namenom;

e) izpolnjuje vestno določila društvenih pravil, odredb in drugih predpisov.

§ 4.

Člani.

Društvo je ustanovljeno, kadar pristopi vsaj 12 rednih članov in si izvoli odbor.

Društvo ima:

- a) redne člane,
- b) častne člane,
- c) ustanovne člane,
- č) podporne člane.

Redni član društva more biti vsakdo, ki je nemadeževanega vedenja, krepkega zdravja in je izpolnil 18. leto, ni pa prekoračil 50. leta ter biva v območju društva. Mladenci od 14. do 18. leta se uvrste v gasilski naraščaj.

Častni član društva more biti vsakdo, ki ima posebne zasluge za društvo ali za gasilstvo vobče.

Ustanovnim članom imenuje društvo one osebe, ki so v enem roku ali dveh rokih društvu prispevali 100 ali več kron.

Podporni član društva je vsakdo, ki z letnimi prispevki podpira gasilno društvo.

§ 5.

Pravice članov.

1. Redni člani (gasilci) imajo pravico udeleževati se vseh društvenih prireditvev (slavnosti, občnih zborov i. t. d.), govoriti na njih, staviti predloge, voliti in voljen biti.

2. Vsakemu umrlemu gasilcu, oziroma tudi častnim, ustanovnim in podpornim članom preskrbi odbor po možnosti vsaj častno spremstvo, ako se društvo ne more udeležiti pogreba v večjem številu.

3. Vsak na novo sprejeti član obljubi društvu načelniku ali njegovemu namestniku na roko, da se hoče ravnati po društvenih pravilih in določilih in da se hoče vedno in pri vsaki priliki vesti tako, da ne bode trpelo društvo na svojem ugledu.

4. Podpornim članom je prispevke, katere so se vezali vplačevati v blagajno gasilnega društva, plačevati redno in v določenem roku.

5. Častni in ustanovni člani, ki so vplačali ustanovnino, so prosti prispevkov v društveno blagajno.

§ 6.

Uprava društva.

Društvo upravlja občni zbor in društveni odbor. Načelnik društva zastopa društvo na zunaj, napram uradom drugim osebam. Vsakovrstne dopise podpisujeta načelnik in tajnik.

Društveni razglasi in oznanila se razglašajo z okrožnicami ali z lepaki.

§ 7.

Občni zbor.

Občne zборе enkrat v letu, prve spomladanske mesece, sklicuje društveni odbor, izredne občne zборе pa po potrebi, ali pa če to zahteva tretjina rednih članov. Vse redne člane je vsaj 8 dni pred zborovanjem z naznanitvijo dnevnega reda povabiti k občnemu zboru. Občni zbor je sklepčen, ako je prisotna polovica rednih članov, ako pa ni sklepčen, se za uro pozneje skliče drug občni zbor, ki je sklepčen pri vsakem številu članov. Glasuje se z dviganjem rok, če ni ugovora, če je pa ugovor, z listki. Predlog je sprejet, če ima nadpolovično večino glasov. Pri enakem številu glasov odloča predsednikov glas, ki sicer ne glasuje, marveč le vodi glasovanje. Voli se, če ni soglasja za dviganje rok, z listki in z nadpolovično večino glasov; pri enakem številu glasov odloča žreb.

Delokrog občnega zbora je:

a) voliti za dobo dveh let društveni odbor:

1. načelnika,
2. poveljnika,
3. poveljnikovega namestnika,
4. 4 odbornike,
5. dva namestnika odbornikov.

Načelnik in poveljnik more biti združen v eni osebi, ako je zmožen voditi tudi tehnične posle društva. Vsi odborniki morajo biti vzeti iz vrst rednih članov;

b) odobravati letna poročila načelnika in drugih poročevalcev;

c) voliti za dobo dveh let tri računске pregledovalce, ki niso odborniki;

č) imenovati na predlog poveljnika: načelnike oddelkov, četarje, členarje in rednike;

d) napraviti poslovnik in službeni red;

e) tolmačiti smisel pravil in službenega reda, odločati o pritožbah članov in vseh zadevah, ki bi se pojavile v društvu;

f) voliti na predlog odbora častne člane;

g) sklepati o izpremembi pravil in razpustu društva z dvetretjinsko večino vseh rednih članov.

§ 8.

Odbor.

Odbor, ki ima načelnika, poveljnika, poveljnikovega namestnika in 4 odbornike, sklicuje po potrebi ali pa, če to zahteva tretjina odbornikov, društveni načelnik. Odbor je sklepčen, če je prisotna polovica odbornikov, glasuje in voli pa kakor občni zbor. Odbor razpravlja in ukrepa v vseh zadevah, ki niso pridržane občnemu zboru, zlasti pa:

a) predlaga imenovanje častnih članov občnemu zboru;

b) sprejema izvršujoče, ustanovne in podporne člane; pri odklonitvah prijavitelcev ni treba utemeljevati odklonitve;

c) upravlja imetje in premoženje društva in imetja, ki ga je občina izročila društvu, ter nadzira društvene račune in blagajno;

č) voli za dobo treh let iz svojih vrst tajnika, blagajnika, nadzornika oprave, kateremu more poveriti tudi druge posle društva;

d) sklicuje občne zборе in sestavlja dnevni red;

e) sklepa o pristopu k gasilski župi in Zvezi ter voli odposlance;

f) skrbi za ugled društva in izključuje nevredne člane;

g) kaznuje prestopke z globo v prid društveni blagajni.

§ 9.

Delokrog.

Vsa mesta odbornikov so častna mesta. In to so:

A) Načelnik. Načelnik vodi vse upravne posle društva, sklicuje odbore seje in v imenu odbora občne zbornice, zastopa društvo na zunaj, podpisuje s tajnikom vse spise in izterjuje denarne globe, ki jih je naložil odbor.

B) Poveljnik. Poveljnik zastopa načelnika z vsemi pravicami in z vsemi dolžnostmi. Poleg tega vodi vse tehnične posle društva.

C) Poveljnikov namestnik. Poveljnikov namestnik podpira poveljnika pri njegovem poslu in ga nadomešča v odsotnosti v vseh njegovih poslih.

Č) Tajnik. Tajnik vodi pismene posle društva, vodi zapisnik sej, imenik članov, dnevno knjigo, upravlja društveno pisarno in podpisuje spise z načelnikom. Pri tehničnih poslih je društveni tajnik pobočnik poveljnika.

D) Blagajnik. Blagajnik vodi društveno blagajno in društvene račune, za katere je odgovoren, ter izplačuje izplačila, katera nakazuje načelnik.

E) Nadzornik oprave. Nadzornik oprave vodi inventar, oskrbuje gasilsko orodje in orodje ter je odgovoren za red v orodju in za rabljivost gasilskega orodja.

F) Odborniki in namestniki odbornikov. Odborniki so zgolj soupravitelji. Namestnike odbornikov sklicuje v odbor načelnik društva po vrsti dobljenih glasov pri izvolitvi. Pri enakem številu glasov odloča žreb. Namestniki povabijo se v odbor v slučaju smrti, v slučaju izstopa, v slučaju odsolitve posameznih odbornikov ali pa če se je eden ali drugi zaradi nepremagljivih zadržkov opravičil. Iz odbora odslavlja načelnik odbornike, ki se v treh zaporednih sej neopravičeno ne udeležijo.

V slučaju, da odstopi načelnik, poveljnik ali njegov namestnik, je odrediti dopolnilno volitev.

G) Pregledovalci računov. Pregledovalci računov pregledujejo letošnje račune in stanje blagajne. O uspehu pregledovanja poročajo občnemu zboru.

§ 10.

Nehanje članstva.

Član neha biti:

a) kdor naznani odboru, da je izstopil iz društva;

b) kogar je odbor črtal iz vrst društva.

Odbor črta redne člane, ki navzlic trikratnemu pismenemu opominu ne izvršujejo svojih dolžnosti, podporne člane pa, ki navzlic opetovanim opominom ne plačajo določene članarine;

c) kogar odbor izključi iz društva.

Odbor izključi člane:

1. če član ne vrši svoje dolžnosti ali sploh nasprotuje koristim gasilstva;

2. ako član s svojim vedenjem kvari ugled društva ali prezira določila društvenih pravil in službenega reda.

Izključenec ima v 14 dneh po obvestitvi o izključitvi pravico pritožbe na občni zbor društva.

Izključenemu članu je v 24 urah kraj in opravo v redu izročiti nadzorniku oprave in povrniti tudi škodo, ki bi jo napravil na kroju ali opravi.

§ 11.

Gasilski kraj.

Članom je dovoljeno nositi v službi lastni ali pa društveni gasilski kraj, ki mora biti zgotovljen po predpisih „Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana“.

§ 12.

Razsodišče.

O sporih, ki nastanejo iz društvenega razmerja, odloča razsodišče. Razsodišče se sestavi tako, da si vsaka stranka izvoli po dva zaupnika, zaupniki pa si izvolijo petega člana za predsednika. V slučaju, da pri volitvi predsednika ni mogoče doseči večine, odloča žreb. Razsodniki morajo biti člani društva ter se ravnaajo pri svojem uradovanju po istih določilih kakor društveni odbor. Spornega člana se ne sme voliti v razsodišče. Proti razsodbi razsodišča ni pritožbe.

§ 13.

Izprememba pravil.

O izpremembi pravil more na predlog odbora sklepati le občni zbor, pri katerem morata biti prisotni dve tretjini rednih članov.

§ 14.

Razpust društva.

Razpust društva sme skleniti le občni zbor, to pa le na odborov predlog in le tedaj, če sta prisotni in s tem soglašata dve tretjini vseh članov društva.

Če se društvo uradno razpusti prej nego občni zbor sklepa, komu pripade društvena imovina, se izroči imovina občini v oskrbo s tem pogojem, da jo izroči prvemu gasilnemu društvu, ki se ustanovi v občini, dotlej pa jo pobrajla v gasilske namene v svoji občini.

Odbor „Prostovoljnega gasilnega društva“

v

dne 19.....

Tajnik:

Načelnik:

V treh dneh po občnem zboru je en odtis pravil predložiti svojemu okrajnemu glavarstvu, en odtis pa ostane pri društvu.

Vloga na okrajno glavarstvo naj se glasi:

Okrajnemu glavarstvu v

Prostovoljno gasilno društvo v je na svojem občnem zboru dne sprejelo nova pravila, ki se v prigribu predlagajo v znanje.

V vodstvo društva so bili izvoljeni:

- N. N. iz za načelnika,
- N. N. iz za poveljnika,
- N. N. iz za povelj. namestnika,
- N. N. iz za tajnika,
- N. N., N. N., N. N., N. N. za odbornike.

Prostovoljno gasilno društvo v

dne 19..

Tajnik:

Načelnik:

Vežba naraščaja.

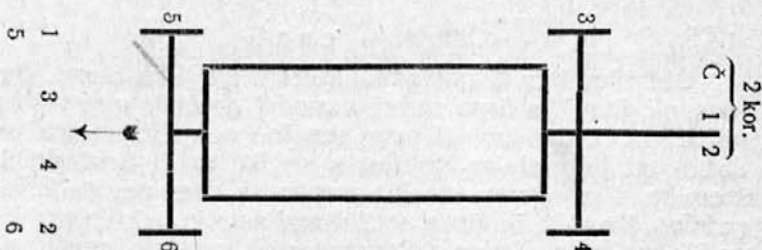
(Dalje.)

F. Vaje s četverkolno brizgalnico.

1. Nastop in uravnava.

Vaje s četverkolno brizgalnico dela četar in vrsta šestih gasilcev. Četar postavi se dva koraka na levo od konca ojesa s čelom proti brizgalnici in poveljuje:

»K brizgalnici nastop — v r e d !«

Na to povelje postavi se vrsta s sredino tri korake za brizgalnico s čelom proti brizgalnici.

Nastop se mora hitro in tiho izvršiti. Vrsta se takoj in brez povelja uravnava po sredini vrste.

Na to poveljujemo:

»Desni in levi krajnik — v z a d !«

Desni krajnik stopi za svojega soseda na levi strani in levi krajnik za soseda na desni strani.

V tej tvorbi stoječe gasilce odšteje četar od 1 do 6, kakor pri vseh drugih vajah z orodjem, in kakor kaže slika. Odštevi gasilce se vrne četar na svoje mesto k ojesu in poveljuje:

»K brizgalnici hodoma — poh o d !«

Vsi gasilci na to povelje korakajo in sicer: številka 1 k sprednjemu koncu ojesa na levo stran, številka 2 k ojesu na desno stran, številka 3 k levemu sprednjemu kolesu, številka 4 k desnemu sprednjemu kolesu, številka 5 k levemu zadnjemu in številka 6 k desnemu zadnjemu kolesu.

Na voz sedamo na povelje:

»Na — v o z !«

Četar, voznik in trobentač zasedejo sedež na sprednjem koncu voza, številka 1 in 2 stopita vsak na svoji strani na ploščo pod sesalnim, odnosno pod odvodnim grlom, številka 3, 4, 5 in 6 pa stopnjo na ploščo ali sedajo na sedež nad zadnjo osjo.

Na povelje:

»Raz — v o z !«

vsi gasilci skočijo raz voz ter se postavijo na svoje mesto k brizgalnici s čelom naprej.

2. P o h o d.

Pohodne vaje, obrate, zavojne in vse druge gibe z brizgalnico delamo na ista povelja kakor pri posamezniku v redovnih vajah, kakor:

»Hodoma — poh o d !«

ali:

»V desno (levo) — v b o k !«

ali:

»S čelom — v z a d !«

in:

»Postati — s t o j !«

in tako dalje.

3. Z g o t o v i t e v i n o d l o ž i t e v.

Preden odložimo brizgalnično pripravo in opravo raz voz, poveljujemo:

»Za odložitev — z g o t o v i t !«

Na to povelje napravijo vsi gasilci obrat proti brizgalnici ter vse pripravijo za odložitev, in sicer: številka 1 in 2 odpneta vagi, in jih položita na voz, iztakneta oje ter je položita pod brizgalnico, številka 3 in 5 odpneta, oziroma odvežeta ročnike in vzvodne prečnike, številka 4 in 6 sesalne cevi. Številka 3 in 6 poleg tega pritrđita peresne opore na sprednji in zadnji osi, ako je brizgalnica na peresih, številka 4 pa zavre zavoro. Brizgalnico pripravimo za delo na povelje:

»O d l o ž i t !«

Odlaganje v začetku vadimo razdeljeno.

Na povelje:

»O d l o ž i t — e n a !«

Številka 1 in 2 podložita kolesa, številka 3 zatakne sprednji, številka 5 pa zadnji vzvodni prečnik v vzvodne vilice, številka 6 položi prvo sesalno cev dva metra na desno od brizgalnice na tla, s spojko proti brizgalnici, številka 4 pa drugo sesalno cev med prvo cev in brizgalnico, številka 5 odpre predal nad zadnjo osjo in privije cedilo na cev. Kadar polagamo več sesalnih cevi, odmaknemo prvo sesalno cev toliko od brizgalnice, da med njo in brizgalnico moremo položiti ostale sesalne cevi. Kadar pa rabimo le dve sesalni cevi, ostale sesalne cevi položimo pod sesalno grlo na tla, sporedno z vozom.

Tu je treba upoštevati, da več kot šest metrov sesalne cevi običajno ne polagamo, ker najboljša brizgalnica kvečjemu na 8 metrov višine potegne vodo. Po naravnem zakonu se vzdigne voda v prostoru brez zraka pri normalnem zračnem pritisku okroglo 10 m 33 mm visoko.

Ko se vrnejo vsi gasilci na svoje mesto k brizgalnici, četar veli:

»d v e !«

Na to povelje številka 3 odpre pokrov iztočnega grla, številka 4 pokrov sesalnega grla, številki 1 in 2 pritrđita sprednji, številka 5 pa zadnji prečnik na vzvodne vilice, številki 4 in 6 privijeta sesalne cevi na sesalno grlo brizgalnice.

Na povelje:

»t r i !«

stopita številki 1 in 2 k sprednjemu, številki 5 in 6 pa k zadnjemu vzvodnemu prečniku, številka 3 se postavi k zapiralniku na iztočni, številka 4 pa k zapiralniku na seslani strani brizgalnice ter skrbita za odpiranje zapiralnikov. Ko je vse pripravljeno za črpanje, poveljujemo::

»Cev do 1. (2., 3.) spojke — p o l o ž i t !«

Vsi gasilci, če ni na razpolago drugih gasilcev, ki bi med tem položili cev, stopijo k navijaku, položijo cev do označene spojke, kakor je določeno pri vajah z navijakom, ter se vrnejo na svoje mesto k brizgalnici.

Na četarjevo povelje:

»O d p r e t i — t o k !«

(Taa!)

jamejo številke 1, 2, 5 in 6 polagoma črpati, številka 3 in 4 pa pri tem skrbita za odpiranje in zapiranje zapiralnikov. Pri črpanju je najpreje pritisniti sprednji vzvod in šele potem, ko je zrak v veterniku zadostno napet, čr-pamo hitreje.

Tok zapiramo na povelje:

»Z a p r e t i — t o k !«

(Taaaa!)

Na to povelje prekinemo črpanje. Številka 3 in 4 skrbita, da se odpro, odnosno zapro zapiralniki in izpustita zrak ali vodo iz vetrnika. Podaljševanje in skrajševanje cevi je razloženo pri vaji z navijakom.

4. N a l o ž i t e v.

Preden pričnemo z nalaganjem brizgalnične oprave, navijemo najpreje položene cevi. Na povelje:

»Cev — n a l o ž i t !«

vsi gasilci, če ni na razpolago drugih gasilcev, ki bi med tem naložili cev, korakajo na to povelje, in sicer: številka 1 in 2 k ojesu navijaka, številka 3 in 4 k vretenu ter navijejo cev, kakor je določeno pri vaji z navijakom. Številka 5 odvije cev od brizgalnice, ko je navita cev in navijak zgotovljen za odhod, se vrnejo vsi gasilci na svoje mesto k brizgalnici.

Na to četar poveljuje:

»N a l o ž i t !«

V začetku poveljujemo razdeljeno:

»N a l o ž i t — e n a !«

Na to povelje odstopita številki 1 in 2 za korak od prečnika, številka 3 in 4 stopita k sprednjima kolesoma, vsi z obratom proti brizgalnici.

Na povelje:

»d v e !«

številka 4 in 6 odvijeta in položita na tla sesalne cevi, številka 3 privije pokrov na iztočno, številka 4 pokrov na sesalno grlo, številka 1 in 2 odvijeta sprednji, številka 5 pa zadnji vzvodni prečnik.

Na povelje:

»t r i !«

številka 5 znosi cedilo in drugo pripravo v predal pod sedežem, številka 2 odvije zavoro, številka 3 iztakne sprednji, številka 5 pa zadnji vzvodni prečnik ter ga položi v ležišče na vozu, številka 4 in 6 naložita sesalne cevi ter se na to vsi vrnejo na svoje mesto k brizgalnici, s čelom proti brizgalnici.

S tem je naložena vsa brizgalnična priprava.

Pripraviti se je na odhod, in to se zgodi na četarjevo povelje:

»Za odhod — zgotovit!«

Na to povelje številka 1 in 2 zatakmeta oje in obesita vagi, številka 3 in 5 zapneta, oziroma privežeta ročnike in vzvodne prečnike, številka 4 in 6 sesalne cevi. Številka 3 in 6 poleg tega odmakneta peresne opore nad sprednjo in zadnjo osjo. Zgotovivši vse to se vsi gasilci postavijo na svoje prvotno mesto k brizgalnici, s čelom naprej.

Odhod od brizgalnice izvrši se na povelje:

»S čelom — v z a d !«

na kar vsi gasilci napravijo obrat, in na povelje:

»Hodoma — po h o d !«

vsil gasilci stopijo z levo nogo ter v polnem koraku korakajo: številka 5 in 6 v premi smeri na prostor tri korake za brizgalnico in v razdalji za dva moža, številka 3 in 4 v prostor med številki 5 in 6, številka 1 za številko 5 in številka 2 za številko 6.

Na povelje:

»S čelom — s p r e d !«

napravijov si gasilci obrat in številka 3 in 4 hkratu stopita v prvi člen.

Pred razhodom poveljemo:

»Desni in levi krajnik — v r e d !«

in potem:

»Raz h o d !«

na kar zapuste gasilci svoje mesto.

5. Vaje brez štetve.

Ko smo vrste zadostno izvežbali po štetvi, preidemo k vaji brez štetve, toda tudi tu se mora čutiti takt posameznih gibov.

Zbrana povelja se glase:

»K brizgalnici nastop — v r e d !«

»Desni in levi krajnik — v z a d !«

»K brizgalnici hodoma — po h o d !«

»Na v o z !«

»Raz v o z !«

»Hodoma — po h o d !«

»V desno (levo) — v b o k !«

»S čelom — v z a d !«

»Postati — s t o j !«

»Za odložitev — zgotovit!«

»Odložit!« (1, 2, 3).

»Cev do 1., (2., 3.) spojke — položit!«

»Odpreti — t o k !« (Taa!)

»Zapreti — t o k !« (Taaa!)

»Cev — naložit!«

»Naložit!« (1, 2, 3).

»Za odhod — zgotovit!«

»S čelom — v z a d !«

»Hodoma — po h o d !«

»S čelom — s p r e d !«

»Desni in levi krajnik — v r e d !«

»Raz h o d !«

Hribski gasilci.

(Janko Hojan.)

Temelj srečnega in plodonosnega delovanja in življenja je red. Brez vzornega reda, brez discipline in blagostanja, ni sreče, ni miru.

Ta življenski pogoj so spoznali in uvaževali že stari narodi ter se ga oprijeli in držali z vso silo in močjo. Uvideli so, da morajo imeti nekaj, kar velja za vse, česar se morajo držati in kar morajo izpolnjevati vsi, ako hočejo živeti v zadovoljstvu in sreči. Vsi se morajo vpreči v isti

voz ter ga z združenimi močmi vleči v isto smer, ako hočejo, da bo voz sreče in blagostanja tekel mirno in gladko.

Že stari ljudje so vedeli, da morajo imeti nekaj, okoli česar se bodo zbirali, kar jih bo družilo in vodilo, kar jim bo svetovalo in zapovedovalo, kar jim bo dajalo pravice in kar jim bo nalagalo dolžnosti.

Razumeli so, da ne more gospodovati vsak po svoje, da ne more vleči voza vsak v svojo smer. Spoznali so, da je to nesreča in poguba poedinca kot celokupnosti. Uvideli so nemoč in slabost posameznika, spoznali temelj sreče in miru.

Vpostavili so red ter si izbrali vlado, koje naloga je bila strogo paziti na to, da ta red spoštuje in se ga drži slednji človek njihovega bivališča.

Jasno je, da niso bili in ne bodo zadovoljni nikdar vsi ljudje s predpisanim redom, a splošnost ne more trpeti radi trme ali komoditete posameznega samoljubneža.

Kot kor glav, toliko misli — pravi sicer pregovor; vendar pa se mora vedno manjšina prilagoditi večini; zakaj človek se mora ravnati po ljudeh in ne ljudje po človeku. Kar odobrava in sklene večina, to je splošnosti gotovo koristneje in temu se mora rada ali nerada ukloniti tudi manjšina, kajti le potem je mogoče delovati in živeti v slogi in miru.

Kar pa velja za vesoljnje človeštvo, kar velja za posamezne države in dežele, to velja tudi za obstoj in procvit slednje organizacije, slednjega najmanjšega društva. Brez reda, brez discipline ne more živeti in se razvijati ne eno ne drugo.

Vse to so premišljevali tudi hribski možje in mladeniči, ko so zbrani v županovi hiši, razmotrivali in ugibali, kako bi si ustanovili gasilno društvo in kakemu vodstvu bi ga izročili?

»Možje,« pravi župan, »veseli me, da vas se je toliko nabralo, kajti pokazali ste s tem vaše zanimanje in navdušenje za gasilno društvo, katero je našemu kraju tako neobhodno potrebno. Močna armada vas je in ako bode vztrajali v današnjem zanimanju in navdušenju, potem ste lahko prepričani, da naše društvo ne bo zadnje na svetu. Kakor vedno, ste pokazali tudi danes, da razumete tok časa in da ste dovezetni za vse, kar je koristnega in potrebnega. Odzvali ste se oklicu in se zbrali tukaj, da ustanovimo gasilno društvo tudi v našem mestu. Napravimo torej danes sklep, da osnujemo društvo, katero hočemo postaviti na krepak temelj ter ga zidati in izpopolnjevati z istim zanimanjem ter navdušenjem vse dni svojega življenja.

Začnimo z malim, delujmo s tem, kar imamo in videli bode, da pridemo polagoma do tega, kar nimamo, pa potrebujemo.

Izvolimo danes društveno vodstvo, čigar dolžnost bodi, da stopi v stik z vodstvi drugih društev, ki že poslujejo v naši deželi. Tako bomo videli, česar ne vemo, in dobili, kar nimamo, pa rabimo. Drug drugega moramo podpirati, zakaj cilj nas vseh je isti. Zavisti in hinavščine ne smejo poznati vojščaki sv. Florijana! Vsi moramo biti za enega, eden za vse! Medsebojno zaupanje in ljubezen naj nas druži in lahka bo naša pot! —

»Tako je! Tako mora biti!« — so vzklikali možje in prikimali.

»In zdaj,« reče občinski tajnik France, »postavimo temelj in izberimo si generala, ki nas bo vodil v boj proti ognju!«

»Miha bi bil najboljši!« sikne krčmar Jakob. »Kajti ta je vaje ognja in pozna vsak dim.«

»Jaz vas že ne bom vodil,« se brani Miha, »posebno pa Tebe ne, Jakob, ki Te ne spravim s postelje, če bi Ti zažgal pod njo! Ne, ne! Jaz kakor tudi Ti nisva za generale!«

»Miha nam bo naprej služil za čuvaja,« reče pomirjevalno poštar Janko, »kajti on je več tega posla in pa orodje pozna. In Ti, prijatelj Jakob, boš pa odprl svoj obsežen možnjček ter prvi vrgel par stotakov v našo društveno blagajno!«

»Res je tako! Vsak po svoje!« pritrđi organist Polde in pokimajo navzoči.

»Radevolje bom storil to in še več,« pravi krčmar Jakob, »toda določiti moramo preje blagajnika.«

»Čas hiti, dragi moji,« povzame besedo učitelj Mirko, »zato ne izgubljam besedi, ampak začnimo resno! Stric Anže, kako mislite Vi?«

»To je težko vprašanje!« odgovori Anže. »Ako vas človek danes opazuje in bi vas sodil le po današnjem navdušenju, potem bi mu ne bilo težko predlagati; kajti vsi bi bili vredni postati voditelji društva. Ali kaj hočete? Vspodbudnih oklicev ne bode vsak dan, navduševalnih govorov ne bode slišali vsako nedeljo, značaji pa morajo ostati nespremenljivi bodisi na solncu ali v temi. In značajan mora biti vaš načelnik, značajno mora biti vaše vodstvo, značajen mora biti sleherni gasilec. Imeti mora veselje do gasilstva in se posvetiti temu vzvišenemu namenu z dušo in telesom. — Vsaditi hočete drevo in zdaj iščete plodovito zemljo, kateri bi ga zaupali. Prav je tako! Vsadite ga tjakaj, kjer pričakujete vspeha, kjer bo varno pred gnilobo, zakaj znano vam mora biti, da nagnito drevo samo pade in tega se morate varovati. Poznate se med seboj in veste, koliko in komu smete zaupati. — Župan je previden in delaven možakar, gotovo bi tudi gasilno društvo vspevalo in se razvijalo v njegovih rokah; toda njegova stvar je, ako se hoče vpreči tudi v ta voz. Če pa je pripravljen načelovati tudi gasilnemu društvu, potem volite njega in zadeli bode te pravega.

In ako hočete imeti urejeno blagajno ter zanesljivega moža pri nji, potem izvolite za ta posel poštarja Jankota. Kdo vam piše prošnje in razprave ter kdo največ dopisuje s svetom, to vam je tudi znano; zato poverite tudi društvene spise tajniku Francetu, kateri se gotovo ne bo branil tudi tega dela. — In zdaj izberite še štiri ali pet mož, ki bodo podpirali omenjene ter ž njimi vred tvorili društveni odbor ali vodstvo. Kot varuha nad točnim odborovim poslovanjem in društvenim premoženjem pa določite dva moža, ki bodeta nadzirala odborovo početje in vam o tem poročala. Seveda, ne smete pa misliti, da bo s tem že vse storjeno! — To bi bila samo društvena glava. Glava pa brez telesa ne more živeti in ravno tako je tudi telo brez glave mrtvo. — Treba je torej vseh in delati mora vsakdo!«

»Možje,« začne učitelj Mirko, »slišali ste nasvet in predlog strica Anžeta, ali mu pritrđite?«

»Jaz bi rekel,« pravi župan, da bi naprosili strica, naj bi on prevzel načelstvo!«

»Stric naj bo načelnik, ja!« so zahromeli navzoči.

»Tovariši moji, jaz sem v letih in koristiti vam morem le še z nasveti. Načelnik pa vam mora prednjačiti z besedo in dejanjem, zato pustite mene in volite župana, katerega bom vedno rad podpiral, kakor bom pač vedel in znal. — Kdor je torej za to, da postane načelnik gasilnega društva župan, naj dvigne roko!«

»Spoštujemo Vas in njega!« so zaupili možje ter dvignili roke.

»Tako je prav! Izvolili ste torej načelnika in zdaj izberite še ostalo vodstvo!«

»Zahvaljujem se vam, možje!« povzame besedo župan. »Zahvaljujem vam se za izkazano mi zaupanje. Veliko imam opravila, vendar radevolje prevzamem tudi to delo, ker vem, da je potrebno in koristno in ker sem prepričan, da bode delali z menoj. Prostovoljno prevzamemo nase dolžnost, zato obljubimo, da jih bomo tem vestneje in točneje izpolnjevali. —«

»Obljubljamo!« vzkliknejo možje in dvigajo desnice.

»In zdaj volimo dalje! Stric Anže bo moj vodnik in svetovalec, poštar bo upravljal blagajno, France bo pisal, Jakob bo kimal, dimnikar in zidar bodeta raziskovala in utemeljevala nastale požare, Mirko bo podučeval in uril gasilsko četo, Polde in davkar bodeta pa pregledovala račune. — Možje, ali ste zadovoljni s tem?«

Popolnoma po naših mislih! Zadovoljni smo s takim vodstvom in zdaj na delo!«

»Tako je, tovariši!« nadaljuje župan. »Na delo torej! Izvolili ste me načelnikom in mi s tem naprtli dolžnosti ter mi izročili pravice. Povdarjam še enkrat, z izvolitvijo ste mi podali dolžnost in pravice! Zavedajte se torej dobro, da imam jaz kot načelnik kakor tudi vsi tovariši voljenega odbora večje dolžnosti, pa tudi večje pravice kot ostali društveni člani; kajti na naših ramah sloni društvo in te rame morate vi z vso vsmo podpirati, da se ne začno majati in ne obnemorejo. Vsem mora biti svet razvoj in procvit novoustanovljenega društva in vsakdo ga mora podpirati. V društvu mora biti red in disciplina in vsakateri, ki bi to omalovaževal in bi ne ščitil tega, pa bi kljub temu hotel vztrajati pri društvu, je garjeva ovca in naša dolžnost je, da ga iztrebimo, da se ga iznebimo, ako hočemo, da ohranimo društvo krepko in zdravo.

Naš tajnik, tovariš France, vam bo zdaj prebral društvena pravila, katera pozneje dobi tudi vsak član, da jih natančno, besedo za besedo, pregleda in se po njih ravna. — Naše društvo je prostovoljno, torej nihče ni prisiljen sodelovati v njem, ako mu to ne ugaja in se mu zdi pretežko. Kdor pa se zaveda vzvišene naloge ter čuti v sebi moč in veselje do nje, ta pa naj si jo naloži, a naj nikdar ne pozabi, da si jo je naložil prostovoljno in zavedaje se, kakšne dolžnosti in pravice si je s tem prisvojil! Ni namreč sramota na svetu, ki bi bila zaničljivejša kot je sramota omahljivega neznačajneža. Zato pomislite dobro, predno storite kako obljubo in podaste moško besedo!«

»Če je kaj hudega in težkega, se pa ne zapišem,« zagodrnja Miha.

»Nič hudega in tudi nič težkega ni, Miha!« ga potolaži France ter počasi in razločno prebere pravila, katera so bila menda vsem po volji, kajti njih pritrjevanje in pokimovanje je pričalo o tem.

»Slišali ste zdaj pravila našega društva in kdor je zadovoljen z njimi ter jih je pripravljen izpolnjevati od točke do točke, ta naj se zglesi pri meni, da ga vpišem v člansko knjigo ter mu dam člansko izkaznico in pravila.«

»Vsi smo za to in vsi se vpišemo!« — vzklikajo možje ter se prerivajo k Francetu.

»Onegavle že ne more biti za to!« — zakliče Miha. »Saj še ni dovolj star! V knjižici je zapisano, da mora biti osemnajstletni mladenič.«

»Vi tudi niste mladenič, Miha! Pa hočete biti zraven!« ga zavrne fant in mu pritrjuje ostala mladina.

»Le mirno, tovariši!« reče stric Anže. Pravila so pametno sestavljena in v njih je tudi rečeno, da si jih lahko vsak kraj po svoje uredi. — Občni zbor vsakega društva ima to pravico in naše društvo ima ravno danes občni zbor. Torej lahko spremenimo pravila v toliko, da ločimo izvršujoče člane v dva, oziroma tri oddelke. Privzemimo k društvu tudi mladeniče od štirinajstega do osemnajstega leta, kateri bodo tvorili društveni naraščaj in izpopolnjevali pravo gasilsko četo. Dalje lahko pristavimo k vsprejemni točki tudi to, da prevzamemo v društvo tudi ženstvo. Prepričan sem namreč, da bo ženska pomoč velikega pomena za procvit in povzdigo našega društva. Ženske so blagega in usmiljenega srca in znano vam je, da je ravno pri našem delovanju tega treba. Društvo bo potrebovalo denarja in zopet so ženske, ki ga nam bi največ nabrale. In v slučaju kake društvene prireditve bi nam potem tudi ne bilo treba iskati tujih moči, ampak bi izšlo vse iz društva in za društvo.«

»Jaz bi bil tudi za to! Naša Žefa me je že povpraševala po tem!« — pritrđi poštar Janko.

»Dobro tedaj!« pravi župan. »Možje, ako ste zadovoljni s tem predlogom, pa popravimo pravila!«

»Mi hočemo biti tudi v društvu!« so zaupili mladeniči in možje so privolili.

»Skupnega dela je treba,« nadaljuje Anže, »treba je sloge in reda! Člani se morajo pokoriti vodstvu in ta mora strogo paziti na to, da vlada red in pravica. Nihče ni samolasten vladar, ampak vsakdo je podložen večini. Odbor je tukaj, izbrali ste si ga sami, in ta je vaš zapo-

vednik in voditelj do prihodnjih volitev. Njemu se imate pokoriti, njega poslušati! Kar on sklene, to vam mora biti sveto in tega se morate držati! — Poznate načelnika, poznate blagajnika, poznate tajnika in poznate ostale odbornike ter veste, kakšne so njih dolžnosti in njih pravice. Odbor bo gledal na to, da si prejkomogoče omislimo društveni dom, da spravimo potrebno orodje skupaj, da se po potrebi izurimo in primerno oblečemo. — Tovariš Mirko vam bo pokazal najpotrebnejše pohodne vaje, izuril vas bo v točni in zanesljivi rabi gasilnega orodja ter vam po vaši zmožnosti in sposobnosti odkazal delo. Vsak bo imel svoje opravilo in nihče se ne bo dolgočasil. Dolžnost nas vseh pa je, da delujemo vsi za enega, eden za vse; to se pravi, da delujemo za procvit in povzdigo gasilske organizacije, osobito našega društva!« —

»Hočemo in bomo!« — je zagrmelo po sobi in Hribljani so bili navdušeni kot malokdaj; kajti spoznali so, da je gasilno društvo njih lastna korist, njih uteha in zabava.

Veliko je organizacij in društev najrazličnejšega pomena in namena, a pravo gasilno društvo stoji nad vsemi, zakaj:

— srcè, rokè, življenje, ...
teši ti bratovo trpljenje.

Gašenje z oglenčevo kislino.

(R. A. Smekal.)

Gasiti požar v kali ali gasiti ogenj manjšega obsega v zaprtem prostoru z oglenčevo kislino dandanes ni novost; poklicano gasilstvo poslužuje se tega kemičnega sredstva že leta in leta. Slednji čas se je posrečilo strokovnjakom najti pota, kako porabljati oglenčevo kislino tudi v druge svrhe. Dandanes, ko pogrešamo človeških moči, stremi svet za tem, da nadomesti človeško moč z umetno močjo, z avtomatičnimi pripravami. Poleg drugih pripomočkov prihaja v poštev oglenčeva kislina (CO₂) zlasti zategadelj, ker ima to lastnost, da jo moremo brez težave izpremeniti v tekočino in iz tekočine zopet v plin. Da plin izpremenimo v tekočino, nam zadošča pritisk 75 do 100 atmosfer. Tekočino shranjujemo v steklenicah, ki so opremljene s posebnim aparatom. Pri zopetnem pretvarjanju tekočine v plin rada zamrzne iztočna cev steklenice, kar povzroča zapreke, katere nam je odpraviti. Pretvarjanje tekočine v plin je delalo dokaj preglavic. Poskušali so z doli ali poševno obrnjenimi steklenicami, toda ti poskusi niso imeli pravega uspeha. Poskusi z ogrevanjem iztočne pipice, zlasti s špiritom so imeli velik uspeh, toda način se je opustil, ker je nevaren in neprikladen. Najboljši uspeh dosežemo, ako postavimo steklenico po koncu, jo z vso svojo opremo izoliramo, z obodom zavarujemo, in z neprestanim odpiranjem in zapiranjem v presledkih izpuščamo oglenčevo kislino iz steklenice. Na ta način nam ne zamrzne vrat steklenice in ne iztočna cev. Pipice pri tem ne smemo preveč odpirati.

Pri pretvarjanju oglenčeve kisline v plin nastanejo v steklenici razni pritiski in paziti je na to, da pritiske zmanjšamo ali odstranimo. To napravimo s tem, da steklenico z oglenčevo kislino izoliramo in obdamo s plehnatim ščitnikom ter jo zavarujemo pred solcem. Če drugače ni mogoče, pokrijemo steklenico s CO₂ z belim ali svetlim pogrinjalom. Razteznost oglenčeve kisline narašča v taki meri, da n. pr. pri toploti 150 do 200 stopinj iz litra tekočine dobimo 1000 litrov plina. Pazljivosti je treba pri pretvarjanju oglenčeve kisline, in ako smo odredili vse po omenjenih navodih, je odstranjena vsa nevarnost. Oglenčeva kislina, kakor je znano, onemogoča dihanje in ravnotako tudi gorenje. V tem tiči gašenje z oglenčevo kislino. Ako oglenčevi kislini prirešamo še vode, povečamo lastnost gašenja. Na tem temelju so napravljeni takozvani ekstinkterji, ki nam ne predočajo drugega kot male brizgalnice napolnjene z

oglenčevo kislino, ki smo jo napravili s kemičnimi pripomočki. Te male brizgalnice s kemikalijami pomešano vodo mečljejo na goreče predmete. Podrobnejši popis tega kemičnega gasilnega pripomočka nam nudi Smekalova knjiga »Kemija in gasilstvo (Lučba v hasičstvu)« danes hočemo gasilske kroge opozoriti na sličen stroj, na dvokolesno brizgalnico z oglenčevo kislino po Smekalovem sestavu. V obratih, kjer se nahaja več lahko vnemljivih predmetov, v mizarskih in tesarskih delavnicah itd. pogrešamo že dalje gasilski stroj, ki bi bil takoj porabljev, in to je dalo povod, da se je konstituirala dvokolesna brizgalnica z oglenčevo kislino. Brizgalnica tehta približno 400 kgr. in jo lahko prestavljamo z enega kraja v drugega. Na dvokolnici s peresi je montirana hermetično zaprta posoda, avtogenno zvarjena, držeča 200 litrov. Posoda ima na sredi grlo z dvojnimi tlakomerom, z varnostno zaklopnico, ki jame delovati pri 6 atmosferah pritiska: dalje z dvema zaklopnicama do kotla in s pipico, ki služi za napolnjevanje posode. Na obeh straneh kotla ste 2 izolirani steklenici z oglenčevo kislino, ki sta zavarovani s plehnatim ščitnikom. Pristopne so le izpustne zaklopnice, ki vodijo do tlakomera za visok pritisk odmerjen, za 75 atmosfer pritiska in za rezervna zaklopnica na dveh — na 50 atm. preizkušeni ceveh, ki vodita do kotla. Na sprednjem delu dvokolnice je oje s prečnikom za 2 osebi, skrinjica za orodje, na zadnjem delu pa vreteno za 40 m cevi in pod vretenom ročnik z gobčnikom. Na spodnjem delu voza je izpustna pipica za vodo z vodokazom, ki nam kaže količino vode v kotlu. Na obeh straneh voza sta 2 gibljivi opori, ki služita za to, da voz takoj po prihodu postavimo v vodoravno levo. Brizgalnica je pripravljena, da jo vsak trenutek lahko uporabimo.

Ako zaklopnico na steklenici nekoliko odpremo in zapremo zaklopnico za tlakomerom, nam pokaže tlakomer, količino pritiska v steklenici z oglenčevo kislino, in z tega razvidimo, koliko tekočine je v steklenici. V slučaju, da ne zadošča pritisk iz ene steklenice, imamo v rezervi drugo steklenico z oglenčevo kislino, ki jo takoj moremo porabiti. Tak popolnoma opremljen aparat se je pokazal pri poizkusih za izbornega. Pri uporabi dva metra dolge cevi z gobčnikom 7 mm dosežemo 25 do 27 m dolg curek, katerega pritisk 6 atm. obdrži na isti dolžini. Pritisk nad 6 atm. nam takoj regulira varnostna zaklopnica.

Na vreteno je 40 do 60 m gumiranih cevi, tako da aparat moremo z uspehom porabiti tudi na primerno daljavo. Stroj je pripravljen zatakojšnjo porabo. Ker aparat ni posebno težak je prikladen zlasti za to, da ogenj pogasimo v kali, da ga porabljamo pri gašenju v prostorih in pri požarih, kjer ogenj še ni preveč razširjen. Take aparate si je nabavila Škodova tovarna za strelivo v Plznu za svoje podružnice v Bolevci, tovarna vagonov v Koprivnici v Šleziji in druga podjetja. (Konec prih.)

Gasilni ali gasilski.

(Fr. Barlè.)

Odsek za napravo novih pravil je sprožil vprašanje, katero nazivanje je pravilnejše »gasilno društvo« ali »gasilsko društvo«. Obrnili smo se na priznane jezikoslovce, da nam rešijo to vprašanje. Jezikoslovci soglasno izjavljajo, da ima slovensko gasilstvo v rabi več izrazov, ki nasprotujejo slovničnim določilom. Nazivanje »gasilno društvo« je popolnoma pravilno in tudi nazivanje »gasilsko društvo« bi ne bilo napačno. V rabi in splošno ukoreninjeno je nazivanje »gasilno društvo« in zategadelj bilo bi nepotrebno in neutemeljeno namesto ukoreninjenega nazivanja uvajati novo nazivanje. Gasilno društvo naj ostane gasilno društvo. Nazivanje požarna bramba je odpravljena že z Levčevim Slovenskim pravopisom.

Imamo pa v gasilstvu več izrazov ali nazivov, ki so popolnoma nepravilni. Napačno je nazivanje n. pr. »gasilni dom«. Z gasilnim domom še nismo nikoli gasili.

Gasilni domovi so orodišča, shrambe ali hramovi, kjer ima gasilstvo shranjeno svoje gasilno orodje. Pravilno nazivanje bi bilo potemtakem »gasilski hram«. Orodje, s katerim gasimo požare, imenujemo »gasilno orodje«, kroj, katerega nosi gasilstvo pa »gasilski kroj«.

Gasilni red in gasilne predpise in od gasilskih redov in gasilskih predpisov. Gasilni red in gasilni predpisi nas poučujejo, kako nam je gasiti požare, gasilski red, gasilski predpisi pa nam nudijo navodila, kakšne dolžnosti ima posamezni član gasilnega društva ali pa gasilno društvo kot celota. Napačno nazivanje je tudi na pr. gasilna župa ali gasilna zveza. Z gasilno župo in gasilno zvezo ne gasimo požarov, to sta skupini gasilnih društev ali gasilcev in je potemtakem pravilno nazivanje »gasilska župa« ali »gasilska zveza«.

Nikoli še nismo slišali, da bi se telovadno društvo nazivalo »telovadsko društvo« ali da bi imeli telovadci telovadne sestanke, marveč imajo telovadske sestanke. Bodimo toraj pri izražanju edini ter se poslužujmo pravih izrazov kakor gasilno društvo, gasilno orodje, gasilski kroj, gasilski hram, gasilska župa, gasilska zveza, gasilski sestanek itd. Imamo pa poleg tega, zlasti pri orodju in opravi, celo vrsto nepravilnih, po večini iz drugih jezikov izposojenih izrazov, katerih se je treba otežiti. Za danes naj jih navedem nekoliko.

1. Pri ceveh:

Cev (konopna, lanena, zračja, sesalna, železna) — ne pa šlah, luftšlah ali ror;

spojka — ne pa vijak, šraub ali celo feršraubunga;

nastavec — ne pa navpična cev ali celo štandrör;

ročnik — ne pa ročna cev;

gobčnik (pršni, zvezdni) — ne pa kaliber ali celo mindunga;

navijak — ne pa voz za cevi;

vreteno — ne pa motavila;

dvojak — ne pa krevlja ali celo dopler;

obešak — ne pa kljuka ali kavelj;

mostek (s katerim pokrivamo cevi, da se ne povozijo ali pohodijo) — ne pa pokrov ali šicer;

2. Pri brizgalnici:

Brizgalnica (ročna, snemalna, parna, motorna) — ne pa brizga, brizgalna, brizglja, brizgača ali celo špricovnica;

črpalka (sesalna, tlačilna) — ne pa pumpa;

vetrnik — ne pa vacuum;

grlo (sesalno, iztočno) — ne pa luknja ali celo efnunga;

zavora — ne pa vinta ali celo šlafj;

oje (ojesa) — ne pa štanga;

prečnik — ne pa kol ali drog;

vzvod (na katerem so pritrjeni črpalni bati) — ne pa štanga ali vilice.

3. Pri lestvah:

Lestva (kljukasta, strešna, raztezalna, mehanična) — ne pa lojtra;

lestvenik — ne pa lojtrnik;

klin — ne pa šprincelj;

kljuka — ne pa kavka;

gasilski stolp — ne pa plezalni stolp ali celo turn;

4. Pri mehanični lestvi:

Ročica — ne pa vinta;

oporni vzvod (vijak), s katerim razbremenimo osjopero, — ne pa klin ali celo štica;

valjar, (drog, ki se zaskakuje v zobe) — ne pa štanga;

zaskok (ki prijema zobe) — ne pa zapah ali celo hamer.

5. Pri znamenjih:

znamenje — ne pa signal;

rog — ne pa horn;

trobka — ne pa hupa;

koračnica — ne pa marš;

trobentač — ne pa hornist.

6. V splošnem:

dostojanstvenik — ne pa šarž;

obsluga — ne pa oskrba ali celo bedinunga;

svetiljka ali svetilnica — ne pa laterna;

shramba — ne pa depot ali magacin;

ak — ne pa hak;

nosilnica — ne pa trage;

čelada — ne pa helma;

vrv (vrvi) — ne pa štrik ali celo lajna.

Ne trdim, da so povsod v rabi tu navedeni napačni izrazi, vem pa iz lastnega prepričanja, da so, in kjer so — proč z njimi.

Društvene in župne vesti.

Gasilska župa ljubljanska je imela dne 25. maja 1919 v Ljubljani enodnevni vaditeljski tečaj. Tečaja se je udeležilo poleg celega ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva 39 odposlancev gasilnih društev, ki so združena v Gasilski župi ljubljanski, in tobačna tovarna.

Spored tečaja je bil:

od 7.—9. ure — teorija, vežba posameznika, redovne vaje v členu;

od 9.—10. ure — odmor;

od 10.—12. ure — redovne vaje v četi in zboru;

od 12.—14. ure — odmor;

od 14.—15. ure — vaje z navijakom;

od 15.—16. ure — vaje z brizgalnico;

od 16.—17. ure — vaje z meh. lestvo;

od 17.—18. ure — plezalne vaje.

Oprava: delovni kroj, sekirica, karabinar, piščalka, čepica.

Vaje je vodil župni načelnik tov. Barle.

Florjanovo v Ljubljani. Ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo je imelo po štiriletnem prekinitvenju v nedeljo, dne 4. maja 1919, zopet običajno Florjanovo mašo v cerkvi sv. Florjana. K udeležbi so bila povabljeni gasilna društva iz ljubljanske okolice. Nad 500 gasilcev se je udeležilo maše in spreveda po mestu. Po maši je načelnik Gasilske župe ljubljanske tov. Barle nagovoril zbrane tovariše približno takole:

»Radosti se mi krči srce, ko vas vidim v bratski slogi strnjene v eni vrsti pred seboj. To moje veselje, to moje radost kali mi edino le bridka zavest, da marsikatero tovariša, ki bi moral biti danes v naših vrstah, ni med nami — počiva na bojnih poljanah. Večna slava tem tovarišem! V bratski slogi smo zbrani in kot Vaš brat, Vaš tovariš, vas najiskrenejše pozdravljam s prijetno željo, da si danes slovesno obljubimo, da smo neločljivi, da smo neločljivi bratje in da nam teh bratskih vezi ne raztrga nobena sila in naj pride od te ali one strani.

Grozna vojska, ki se je ravnokar vršila pred našimi očmi in katere žalostne sledove bridko čutimo, nam je prinesla poleg zla tudi nekaj dobrot. Prinesla nam je pred vsem združenje razcepljenega našega troimenega naroda, porod naše svobodne Jugoslavije; prinesla pa nam je tudi združitev vsega slovenskega gasilstva v eno celoto, v Jugoslovansko gasilsko zvezo Ljubljana.

Kakor si mora država šele urediti svoj nadaljni razvoj, tako si mora tudi gasilstvo urediti svoje nadaljne postopanje, in to zadeti ne bo težko, če si postavimo za naše gasilsko geslo: v organizaciji moč; v mislih narod in domovina; v srcu ljubezen do svojega bližnjega, zlasti kadarkoli kliče na pomoč.«

Iz Trbovlj nam pišejo: Trbovljsko gasilno društvo priredilo je izlet na Sv. Planino (dne 15. 6.) Na skupni dogovor udeležili so se tudi tovariši iz Vod, Hrastnika, Zagorja in celo iz Sv. Jurija ob Taboru.) Nad sto gasilcev v kroju je bilo zastopanih, kar kaže prav povoljno udeležbo! Lep solčnati dan nudil je krasen razgled. Za zabavo in drugo je bilo v polni meri preskrbljeno, tako da so tovariši, ki so še pozno popoldne zadovoljni razšli, želeli, da se še večkrat snidejo in tako ljubav do gasilstva povzdignejo.

Služba vežbalca in orodjarja. Ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo razpisuje mesto društvenega vežbalca in orodjarja. Prošnje je do 15. avgusta 1919 vposlati odboru razpisujočega društva. Pogoji: nemadeževano vedenje, izurjenost v gasilskem poslu, starost 25—35 let. Plača po dogovoru; stanovanje, razsvetljava in kurjava prosta.

Naslove vseh članov gasilnih društev hoče imeti nekdo, vsaj tako poročajo društva predsedstvu Zaveze. Okrožnica se je odposlala gasilnim društvom brez vednosti predsedstva, nima potemtakem stika z organizacijo in gre brez skrbi v koš. **Predsedstvo**

NOVA PRAVILA

za gasilna društva združena v Jugoslovanski gasilski zvezi Ljubljana, **cena 50 vin. s pošto 60 vin.**

in
pravila za Jugoslovansko gasilsko zvezo Ljubljana ter za Gasilske župe, **cena 1 K 10 vin. s pošto 1 K 20 vin.**

so v zalogi
pri predsedstvu „Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana“ v Ljubljani.

FR. P. ZAJEC,
Ljubljana, Stari trg 9.
Optik. — Strokovnjak.

Očala ščipalniki, toplo-meri, barometri, daljnogledi itd.

Z elektr. obrat. moderno urejena delavnica.

Prvi, edini slov. optičn. cenik dobi vsakdo zastoj.

Tovarniška zaloga
pripoznano najboljših

švicarskih ur

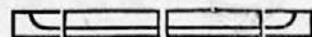
kakor vse druge
zlatnine in srebrnine.

Postrežba točna.

Cene solidne.

Fr. P. Zajec,
Ljubljana.

Cenik brezplačno!

Mat. Gerber-jeva (Ana Gerber)

Knjigoveznica, zaloga slovenskih moll-
tvenih in povestnih knjig, prodaja raz-
nega risalnega in pisalnega orodja in
šolskih potrebščin.

Kongresni trg št. 4.
Ljubljana.

Pozor! Pozor!

Gasilna društva!

Glavna zaloga in lastno izdelovanje vseh potrebščin
za gasilna društva kakor:

pasove, naram-
nice, rokavice,
signalne rogo-
ve, hupne

piščalke, vrvi-
ce, vrvi za ple-
zalce, cevi,
cevne obveze

čelade, čepice,
sekirice, kuple
zlate in usnjate

ovijaki, bakle,
platneni vedri,
cvilih itd.

Sploh vse v gasilna društva spadajoče predmete.
Vzorci cevi, kakor cvilih za delavne obleke na raz-
polago. — Dalje, prevzema tvrdka tudi popravilo
poškodovanih čelad in sekiric!

Obilnim cenjenim naročbam se priporoča

Benedikt & Co.

Ustanovitev tvrdke 1830.

Ljubljana. Ljubljana.

Učiteljska tiskarna

v Ljubljani

registrovana zaduga z omejenim jamstvom
Frančiškanska ulica šte. 6

priporoča slavnim županstvom ter vsem
:: c. kr. in drugim javnim uradom svojo ::

popolno zalogo

uradnih tiskovin

slavnim hranilnicam in posojilnicam se pri-
poroča tudi v izvrševanje hranilnih knjižic;
slavnim gasilskim, narodnim in drugim dru-
štvom v izvrševanje vabil, pravil, plakatov,
diplom, ki jih izvršuje v navadnem ali v
:: večbarvnem tisku najokusneje. ::

Postrežba točna in solidna. Cene zmerne.

ILIRSKA BANKA V LJUBLJANI

Šelenburgova ulica šte. 1.

Izvršuje najkulantneje vse v bančno stroko
spadajoče transakcije. Sprejema

denarne vloge:

na hranilne knjižice

in jih obrestuje za sedaj po

4%

Rentni davek plačuje banka sama.

Denarne vloge sprejema tudi na

tekoči račun

obrestovanje po dogovoru.

Kupuje in prodaja

vrednostne papirje, valute, devize, čeke itd. ter iz-
vršuje borzna naročila najkulantneje.

Eskontira in vnovčuje

menice, devize, kupone. Daje predjeme na vred.
papirje in jih sprejema v depot in oskrbo.

Nakazila vojnim ujet- nikom

v vse sovražne države.

Akreditivi

na vsa tu- in inozemska mesta.

Oljnate barve, fasadne barve za hiše, kranjski
firnež, karbolnež za drevesa, mavec (gips) za
podobarje in stavbe, čopiči za vsako obrt, kakor
tudi vseh vrst mazila in olja za stroje priporoča

A. ZANKL sinovi

c. in kr. dvorni založniki.

Prva kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev,
:: lakov in steklarskega kleja v Ljubljani. ::

Zahtevajte cenike.

Zahtevajte cenike.

LUDOVIK KREMA,

fotograf na Franca Jožefa cesti
št. 3 v Ljubljani (na dvorišču)

priporoča

svoj atelje.

Izdeluje točno in po primerni ceni
vsakovrstne slike posamez in v skupi-
nah.

Kdor želi kupiti dobro in poceni

poljedelski stroj, bodisi vratilo,
motor, mlatilnico, slamoloznico, čistilni-
co, brzoparilnik, plug, kosilni stroj naj-
boljše znamke „ZMAJ“ in sploh vse
poljedelske potrebščine, kuhinjsko o-
pravu, orodje za rokodelce, okovje za
stavbe in pohištva, vodovodne cevi,
cement, traverze itd., naj se zaupno
obrne na staro domačo tvrdko

SCHNEIDER & VEROVŠEK

veletrgovina z železnino in stroji

LJUBLJANA

DUNAJSKA CESTA ŠT. 16.

Zahtevajte cenik zastonj in
poštne prosto!

JERNEJ LOŽAR, LJUBLJANA

krojaški mojster — Sv. Petra cesta 22
priporoča

svojo krojaško delavnico za izdelovanje gasilskih
krojov (uniformskih oblek za gasilce)

Solidno delo. — Fini kroj. — Točna postrežba.
— Nizke cene. —

Lastna tovarna ur
:: v Švici. ::

F. ČUDEN

Ljubljana, Prešernova ulica 1
(nasproti frančiškanske cerkve).

UNION ure najboljše in
najbolj natančne

Zlatnina. — Srebrnina.

Zahtevajte moj glavni CENIK
zastonj in poštne prosto.

Največja slovenska hranilnica:

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ul. 3.

je imela koncem l. 1916 vlog . K 55,000.000—,
hipotečnih in občinskih posojil „ 33,000.000—,
rezervnega zaklada „ 1,500.000—,
Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4%

večje in nestaine vloge po dogovoru.

:: Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo ::
c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem
proti 5%, izven Kranjske pa proti 5 1/4% obre-
stnim in proti najmanj 1% oziroma 3/4% odpla-
čevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrnikov ima
ustanovljeno

Kreditno društvo.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Delniška glavnica
10,000.000 K

Rezervni fondi okroglo
1,500.000 K

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

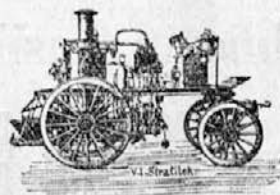
**Podružnice v Splitu, Celovcu,
Trstu, Sarajevu, Gorici** sedaj v
Ljubljani, in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči
račun proti ugodnemu obrestovanju.
Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih
papirjev, financira erarične dobave in
dovoljuje

aprovizacijske kredite.

Odlikovan na 38 razstavah z zlatimi in srebrnimi svetinjami.

Na gasilski razstavi v Pragi
l. 1903 s srebrno svetinjo
in diplomom.

Na mednarodni gasilski
razstavi v Petrogradu 1912
z diplomom trgovskega in
obrnega ministrstva.

V. I. Stratilek, Vys. Mýto, kraljevine Češke.

Prva vzhodnočeška tovarna požarnih, motornih in ročnih brizgalnic, modernih črpalk, gasilskega orodja, livarna železa in kovin.

Pristen češki strokovni zavod!

Brizgalnice parne, bencinove, električne in avtomobilne, najlepših in priznanih izdelkov. Ročne, četvero-
kolne in dvokolne brizgalnice. Normalne brizgalnice. po predpisu Z. U. H. J.

Novosti:

Motorna brizgalnica z brzobeznim visokokotlakim črpalom, velikanski učinek z veliko prihranitvijo
H. P. sile. Patent priglašen v vseh državah! — **Brizgalnica** z obojestranskim sesalom in metalom, s kratkim dvi-
gom, lahko gonjo, vse preizkušene po razumnih sl. Z. U. H. J. — **Berglaste brizgalnice**, izvrstnega sestava,
najlepši, po strokovnjakih vsestransko priporočen izdelek. Več kot 2000 komadov v polno zadovolnost v rabi. —
Hidrofori in vrtno brizgalnice. Navijaki in vozovi za moštvo in orodje. — **Lestve** in vsa druga **ple-
zalna priprava**. Plahte in patentirane mreže za skok. — **Cevi in sesalnice** najboljše vrste, I. a jakosti, odgo-
varjajoč gasilskim namenom; cene zmerne. Kupujte, dokler je še zaloga! — **Gumijeve sesalnice** najboljše vrste
v zalogi. — **Praktični pripomočki** za popravo poškodovanih cevi. — Vsakovrstna gasilska priprava in oprava za
moštvo: čelade, delavna obleka, rogovi, trobke, piščalke, vrvice in znaki. — Pripomočki proti dimu, svetilke in
razsvetljevalna priprava z elektriko in acetilenom, priznana po tovariših. — Garancija za dobro blago. — Solidna
postrežba. — Ceniki na prošnjo brezplačno in franko. — Vsestransko pohvalno priznanje in priporočilo.
Plačilni pogoji po dogovoru — ugodni. Šestletna garancija.

Č. kr. privatna zavarovalna družba

AVSTRIJSKI FENIKS NA DUNAJU.

Vplačana delniška glavnic: **8,000.000 K.**

Družba zavaruje:

- a) proti škodam, povzročenim po požaru, po strelji, po parni ali plinovi razstrelbi, kakor tudi povzročenim po gašenju in podiranju poslopij, izpraznenju na stanovanjih in gospodarskih poslopijih, tovarnah, strojih in premakljivih stvareh vsake vrste, trgovskih zalog, živine, gospodarskega orodja in gospodarskih zalog;
- b) proti požarnim škodam in strelji med žetvijo na polju in travnikih, na kupih ali skednjih;
- c) proti škodam vsled slučajnega ubitja šip in zreal;
- d) proti škodam vsled prevažanja blaga po suhem in po vodi;
- e) proti škodam, povzročenim vsled tatinskega uloma in tatvine v zaprtih in odprtih prostorih ali enakih prigodkih.

Posnila daje: Generalni zastop v Ljubljani, Sodna ulica št. 1.

Izgotovljene obleke in suknje

za moške, ženske, dečke in otroke dobite v obilni izberi po zanesljivo nizkih cenah v manufaktorni in konfekcijski trgovini

„Pri Škofu“

v Ljubljani „Pred Škofijo“ št. 3, Medarska ulica, Lingerjeva ulica (podružnica tvrde R. Miklauc).

Velika izbira blaga za obleke, za perilo, postelje, odeje itd. — Na željo izgotavlja se obleka tudi po lastnemu krojaču. — Cenik razpošilja se na zahtevo poštne prosto.

Kmetska posojilnica Ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po čistih

4 ¹/₄ ⁰/₁₀₀

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za svoje vložnike.

REZERVNI ZAKLAD
K 1,000.000

HRANILNE VLOGE
K 23,000.000.

Ustanovljena leta 1881.

Tovarna brizgalnic in gasilskega orodja

KONRAD ROSENBAUER, Linc na D.

Zastopnik za celo Jugoslavijo:

FRAN SAMSA v Zagrebu,
Gunduličeva ulica št. 23.

Bencinmotorna brizgalnica „Marka Linc“.

Dovršeni izdelki, elegantna oblika, brezhbno, zanesljivo delo.

Tudi vsakovrstne brizgalnice za ročno gonjo, priznane neprekosljive patentirane odkladalne Koebejeve brizgalnice, vsakovrstno gasilsko orodje, sanitetno orodje in lestve moderne in brezhbno izvršene.